

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Geografia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MGEP-R0-100, MGEP-R0-200, MGEP-R0-300, MGEP-R0-400, MGEP-R0-700, MGEP-R0-K00, MGEP-R0-Q00
<i>Termin egzaminu:</i>	15 maja 2026 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	26 czerwca 2026 r.

Ogólne zasady oceniania

Ten dokument zawiera **zasady oceniania** oraz **przykłady** poprawnych rozwiązań zadań otwartych.

W zasadach oceniania określono zakres wymaganej odpowiedzi: niezbędne elementy odpowiedzi i związki między nimi.

Przykładowe odpowiedzi do zadań otwartych **nie są** ścisłym wzorcem oczekiwanych sformułowań. **Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania** – również te nieprzewidziane jako przykładowe odpowiedzi w zasadach oceniania.

- Odpowiedzi nieprecyzyjne, niejednoznaczne, niejasno sformułowane uznaje się za błędne.
- Gdy do jednego polecenia zdający podaje kilka odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a inne – błędne, nie otrzymuje punktów za żadną z nich.
- Jeżeli informacje zamieszczone w odpowiedzi (również te dodatkowe, a więc takie, które nie wynikają z treści polecenia) świadczą o zasadniczych brakach w rozumieniu omawianego zagadnienia i zaprzeczają pozostałej części odpowiedzi stanowiącej prawidłowe rozwiązanie zadania, to za odpowiedź jako całość zdający otrzymuje zero punktów.
- Rozwiązanie zadania na podstawie błędnego merytorycznie założenia uznaje się w całości za niepoprawne.
- W rozwiązaniach zadań rachunkowych oceniane są: metoda (przedstawiony tok rozumowania), wykonanie obliczeń i podanie wyniku z odpowiednią dokładnością i jednostką.

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...]. Zakres podstawowy 1. Korzystanie z [...] map [...] [i] fotografii [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B3

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

<p>6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>1. Korzystanie z [...] map [...] [i] fotografii [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.</p>	
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – przedstawienie dwóch poprawnych cech środowiska przyrodniczego.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Szlak przebiega pod górę.
- Szlak przebiega przez obszar o dużych deniwelacjach.
- Fragmenty szlaku poprowadzono doliną rzeczną.
- Fragmenty szlaku przebiegają po stokach wzniesień.
- Fragmenty szlaku przebiegają przez tereny leśne.
- Trasa przecina potoki.

Zadanie 3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].</p> <p>6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...].</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...].</p> <p>III.4) Zdający przedstawia uwarunkowania cech klimatów [...] astrefowych.</p>

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i dwa poprawne uzasadnienia z odniesieniem do różnych elementów klimatu Beskidu Śląskiego.
- 1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie z odniesieniem do jednego elementu klimatu Beskidu Śląskiego.
- 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozstrzygnięcie

B

Przykładowe uzasadnienia

- Wraz ze wzrostem wysokości n.p.m. następuje wzrost opadów atmosferycznych (w postaci śniegu).
- Wraz ze wzrostem wysokości n.p.m. następuje spadek średniej temperatury powietrza (co sprzyja dłuższemu zaleganiu pokrywy śnieżnej).

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.5) Zdający charakteryzuje zjawiska wietrzeń [...] . XIV.2) Zdający podaje ważniejsze czynniki kształtujące wybrane krajobrazy. Zakres podstawowy V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i poprawne wyjaśnienie odnoszące się do przebiegu właściwego procesu w opisanych warunkach termicznych.
- 1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie.
- 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozstrzygnięcie

wietrzeń mrozowe

Przykładowe wyjaśnienie

Zamarzanie (i rozmrażanie) wody opadowej w szczelinach skalnych prowadzi do rozsadzania skał.

Zadanie 5. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p> <p>11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych i tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi (fałdowania [...]).</p> <p>V.9) Zdający wyjaśnia wpływ procesów geologicznych na powstanie głównych struktur tektonicznych i ukształtowanie powierzchni ziemi na wybranych przykładach.</p> <p>XIV.1) Zdający [...] wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce [...].</p> <p>XIV.2) Zdający podaje ważniejsze czynniki kształtujące wybrane krajobrazy.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.</p> <p>XIV.2) Zdający wyróżnia na podstawie mapy główne jednostki geologiczne występujące na obszarze Polski.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne przyporządkowania w każdym wierszu w tabeli.

1 pkt – dwa poprawne przyporządkowania w jednym wierszu w tabeli.

albo

1 pkt – po jednym poprawnym przyporządkowaniu w każdym wierszu w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Uwaga:

Nie uznaje się odpowiedzi, jeśli zdający wpisze w danej komórce więcej liter, niż wynika to z polecenia.

Rozwiązanie

A, C
B, E

Zadanie 6.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.6) Zdający wykazuje wpływ czynników przyrodniczych [...] na grawitacyjne ruchy masowe [...]. XIV.1) Zdający [...] wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce [...]. XIV.2) Zdający podaje ważniejsze czynniki kształtujące wybrane krajobrazy. Zakres podstawowy V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do cechy fliszu karpackiego.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Występowanie pochylonych (sfałdowanych) warstw skalnych (piaskowców i łupków) sprzyja grawitacyjnemu przemieszczaniu się skał wzdłuż stoku.
- Występowanie łupków absorbujących wodę przyczynia się do powstawania powierzchni poślizgu.

Zadanie 6.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.6) Zdający wykazuje wpływ czynników przyrodniczych i działalności człowieka na grawitacyjne ruchy masowe i podaje sposoby zapobiegania im.

Zasady oceniania

1 pkt – przedstawienie dwóch poprawnych sposobów.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Ograniczenie obciążenia stoku przez unikanie lokalizowania zabudowy.
- Ograniczenie wycinki drzew na stoku.
- Obsadzenie stoku roślinami o silnym systemie korzeniowym.
- Stabilizacja zbocza za pomocą np. kotw, kolumn.
- Stabilizowanie osuwiska (np. geowłókniną).
- Zmniejszenie wibracji i wstrząsów spowodowanych np. robotami ziemnymi, ruchem pojazdów, wystrzałami.
- Odprowadzenie wód gruntowych i powierzchniowych poza obręb osuwiska (wykonanie odwodnienia).
- Projektowanie dróg poza obszarem osuwiskowym.
- Tworzenie tuneli (zamiast dróg na powierzchni).

Zadanie 7.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 7.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...]. Zakres podstawowy 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej [...] w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Zakres rozszerzony II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca w dniach równonocy [...]. Zakres podstawowy II.2) Zdający [...] charakteryzuje [...] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawny odczyt szerokości geograficznej, poprawny sposób obliczenia wysokości górowania Słońca i poprawny wynik.
- 1 pkt – poprawny sposób obliczenia wysokości górowania Słońca bez poprawnego wyniku (odczyt szerokości geograficznej z mniejszą dokładnością niż 1' lub błąd rachunkowy).
- 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Szerokość geograficzna $49^{\circ}41'$

$h_{gS} = 90^{\circ} - \varphi + \delta$, gdzie: h_{gS} – wysokość górowania Słońca po południowej stronie nieba

φ – szerokość geograficzna

δ – deklinacja Słońca

$$h_{gS} = 90^{\circ} - 49^{\circ}41' + 0^{\circ}$$

$$h_{gS} = 40^{\circ}19'$$

Wysokość Słońca: $40^{\circ}19'$

Uwaga:

Jeśli zdający przyjmie do obliczeń wartość długości geograficznej odczytaną z mapy albo wartość szerokości geograficznej spoza mapy, to otrzymuje 0 pkt.

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.</p>	<p>Zakres podstawowy</p> <p>II.1) Zdający charakteryzuje Ziemię jako planetę Układu Słonecznego.</p> <p>II.3) Zdający na podstawie zdjęć i innych materiałów źródłowych przedstawia i porównuje ciała niebieskie tworzące Układ Słoneczny.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

nie występuje

większa

A

Zadanie 9.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi [...].</p> <p>V.9) Zdający wyjaśnia wpływ procesów geologicznych na powstanie głównych struktur tektonicznych [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p>

6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	V.1) Zdający [...] wyjaśnia wpływ [ruchu płyt litosfery] na genezę procesów endogenicznych.
---	---

Zasady oceniania

1 pkt – wykazanie poprawnego związku wieku skał bazaltowych budujących dno oceanów z występowaniem ryftów.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W ryftach zachodzi proces powstawania nowej skorupy ziemskiej, więc skały bazaltowe są tam młodsze niż w innych częściach dna oceanów.
- Im dalej od ryftów, tym skały bazaltowe są starsze.
- Wraz ze wzrostem odległości od ryftów wiek skał bazaltowych rośnie.

Zadanie 9.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...]. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi [...]. V.9) Zdający wyjaśnia wpływ procesów geologicznych na powstanie głównych struktur tektonicznych [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. V.1) Zdający [...] wyjaśnia wpływ [ruchu płyt litosfery] na genezę procesów endogenicznych.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B1

Zadanie 10.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>III.6) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów atmosferycznych.</p> <p>III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.</p> <p>III.1) Zdający przedstawia czynniki klimatotwórcze [...].</p> <p>III.3) Zdający wyjaśnia [...] rozkład opadów atmosferycznych na Ziemi.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie zawierające odpowiednie powiązanie przyczynowo-skutkowe, z odniesieniem do obu stacji.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie zawierające odpowiednie powiązanie przyczynowo-skutkowe, z odniesieniem do jednej stacji.

albo

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawny czynnik przyczyniający się do różnicy w opadach atmosferycznych między stacjami A i B.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Stacja A jest położona na wybrzeżu, wzdłuż którego płynie zimny prąd morski. Ten prąd jest przyczyną spadku temperatury powietrza i osłabienia parowania, więc przyczynia się do niższych sum opadów atmosferycznych niż w stacji B położonej w głębi lądu.
- Stacja B jest położona na większej wysokości n.p.m., co przyczynia się do występowania wyższych sum opadów atmosferycznych niż na stacji A położonej na wybrzeżu.
- Stacja B jest położona bliżej strefy klimatów równikowych, która charakteryzuje się wyższymi opadami atmosferycznymi. Stacja A jest położona w strefie klimatów zwrotnikowych.

- Stacja B jest położona na obszarze, przez który w grudniu i w styczniu przechodzi międzyzwrotnikowa strefa zbieżności, która sprzyja powstawaniu opadów atmosferycznych. Do stacji A nie dochodzi międzyzwrotnikowa strefa zbieżności.

Zadanie 10.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. IV.4) Zdający [...] opisuje cechy ustrojów rzecznych [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. IV.4) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie sieci rzecznej na Ziemi.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Zambezi
prostego

Zadanie 10.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. IV.4) Zdający [...] opisuje cechy ustrojów rzecznych [...]. XVIII.7) Zdający dyskutuje na temat wpływu deforestacji [...] na zmiany klimatu na Ziemi [...].

<p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>XVIII.9) Zdający identyfikuje przyczyny przyrodnicze i antropogeniczne ograniczonych zasobów wodnych w wybranych regionach świata [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. IV.4) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie sieci rzecznej na Ziemi.</p>
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się wpływu deforestacji na zmiany przepływów.
 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Wylesianie przyczynia się do zwiększenia parowania wody opadowej, więc w porze suchej przepływy są mniejsze.
- Deforestacja dorzecza przyczynia się do zmniejszenia retencji (zasobów wody w dorzeczu), więc w porze suchej przepływy są mniejsze.

Zadanie 10.4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.</p>	<p>Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. II.2) Zdający [...] charakteryzuje [...] następstwa [ruchów Ziemi].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.
 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS.</p> <p>10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>IV.5) Zdający wyjaśnia powstawanie różnych typów jezior na Ziemi.</p> <p>XIV.1) Zdający [...] wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawnie odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

morenowe

wytopiskowe

północ

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>IV.3) Zdający przedstawia uwarunkowania występowania wód podziemnych [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>XIII.3) Zdający analizuje [...] wpływ działalności rolniczej, w tym chemizacji [...] na środowisko przyrodnicze.</p>

funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozstrzygnięcie

obszar B

Przykładowe uzasadnienia

- Zanieczyszczenia (substancje biogenne z nawozów) z obszaru B przenikają przez piaski do warstwy wodonośnej, skąd przenikają do wód jeziora.
- W obszarze B strefa saturacji zasila jezioro zanieczyszczonymi wodami, infiltrującymi z powierzchni ziemi.
- W obszarze A układ warstwy gliny zwałowej przyczynia się do przenikania wód gruntowych z zanieczyszczeniami w stronę przeciwną do jeziora.

Zadanie 13. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].</p> <p>3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].</p> <p>10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XIV.1) Zdający [...] wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – podanie nazw dwóch właściwych procesów rzeźbotwórczych oraz poprawne przedstawienie ich wpływu na zmiany w ukształtowaniu terenu.

1 pkt – poprawne przedstawienie wpływu jednego procesu rzeźbotwórczego na zmianę w ukształtowaniu terenu.

albo

1 pkt – podanie nazw dwóch właściwych procesów.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Nazwy dwóch procesów rzeźbotwórczych:

erozja boczna (podcinanie brzegu) i akumulacja

Wpływ procesów rzeźbotwórczych na zmiany w ukształtowaniu terenu:

- Ubytek materiału skalnego spowodowała erozja boczna, a przyrost – akumulacja (materiału przez rzekę).
- Procesy rzeźbotwórcze przyczyniają się do powiększania się (tworzenia się) meandrów (i powstawania starorzeczy).
- Erozja boczna podcina zewnętrzny brzeg meandry, przez co brzeg staje się bardziej stromy, a akumulacja powoduje odkładanie osadów i tworzenie łach.
- Erozja boczna poszerza dolinę rzeczną, a akumulacja powoduje nadbudowę tarasu (terasy).

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>IV.1) Zdający wyjaśnia [...] wpływ mechanizmu ENSO na środowisko geograficzne.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowanie przyrodniczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>III.2) Zdający przedstawia charakterystyczne zmiany pogody w czasie przemieszczania się frontów atmosferycznych [...].</p> <p>III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>III.4) Zdający analizuje [...] zdjęcia satelitarne w celu przedstawienia aktualnego stanu [...] pogody.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do przyczyny zmniejszenia amplitudy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Duże zachmurzenie przyczynia się do zmniejszenia nasłonecznienia (uśłonecznienia), więc temperatura powietrza w pochmurny dzień jest niższa niż przy bezchmurnym niebie, co zmniejsza amplitudę dobową temperatury powietrza.
- W nocy chmury utrudniają wypromieniowanie ciepła, więc temperatura powietrza nie spada tak znacznie jak podczas bezchmurnej nocy, co zmniejsza amplitudę dobową temperatury powietrza.

Zadanie 16. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>VI.4) Zdający wyjaśnia zależności między klimatem, występowaniem typów gleb i formacji roślinnych w układzie strefowym.</p>

<p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>1. Korzystanie z [...] fotografii [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.</p>	
--	--

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawnie odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

A

mniejszej

Zadanie 17. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...].</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XXI.1) Zdający charakteryzuje problemy demograficzne w skali [...] krajowej [...].</p> <p>XXI.2) Zdający formułuje hipotezy dotyczące wpływu procesów starzenia się ludności na życie społeczne i gospodarkę [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.</p> <p>VIII.3) Zdający opisuje etapy rozwoju demograficznego [...].</p>

9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku [...] społeczno-gospodarczym.	
---	--

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne wiersze w tabeli.

1 pkt – dwa poprawne wiersze w tabeli.

albo

1 pkt – jedna poprawna kolumna w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A	Nigeria
C	Litwa
B	Stany Zjednoczone

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>VIII.5) Zdający wyróżnia fazy urbanizacji [...].</p> <p>XXI.1) Zdający charakteryzuje problemy demograficzne w skali [...] krajowej [...] migracje [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...].</p> <p>VIII.11) Zdający określa główne przyczyny i skutki urbanizacji oraz analizuje zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji na świecie i w Polsce.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do wartości współczynnika urbanizacji w państwach podanych w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Te państwa znajdują się w fazie nadurbanizacji / urbanizacji pozornej (polegającej na nadmiernym wzroście miast w odniesieniu do poziomu rozwoju gospodarczego).
- W tych państwach ubodzy mieszkańcy obszarów peryferyjnych migrują do slumsów (*favelas*) w obrębie dużych aglomeracji miejskich w poszukiwaniu pracy.

- Obecność wielkich miast (zespołów miejskich), liczących po kilka – kilkanaście milionów mieszkańców, przyczynia się do wysokiego udziału ludności miejskiej w tych państwach.
- Rozwój w tych krajach zmechanizowanego rolnictwa plantacyjnego sprzyja ograniczeniu zatrudnienia na wsi i migracji do miast.

Zadanie 19.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. VIII.2) Zdający analizuje zróżnicowanie językowe ludności świata [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. VIII.9) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Brazylia

Indonezja

Nigeria

Zadanie 19.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].

<p>2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie [...] wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>VIII.1) Zdający [...] określa czynniki i prawidłowości w zakresie rozmieszczenia ludności świata.</p> <p>X.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych [...] na rozwój rolnictwa na świecie.</p>
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie dwoma argumentami odnoszącymi się do warunków przyrodniczych sprzyjających rolnictwu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W tym państwie występuje klimat monsunowy.
- Żyzne gleby w delcie rzeki sprzyjają uzyskiwaniu wysokich plonów.
- Nizinne (równinne) ukształtowanie terenu przekłada się na łatwiejsze prowadzenie prac polowych.
- Duże zasoby słodkiej wody sprzyjają uprawie ryżu w Bangladeszu.
- Całoroczny okres wegetacyjny (wysokie temperatury, wysokie nasłonecznienie) sprzyja produkcji rolnej.

Zadanie 20. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna.</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>XX.2) Zdający przedstawia [...] skutki [...] społeczne i gospodarcze przemian ustrojowych i gospodarczych w Europie po 1989 r.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów.</p> <p>XV.5) Zdający wyjaśnia zmiany w strukturze zatrudnienia [...] w Polsce.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne argumenty odnoszące się do przemian w gospodarce po 1989 r.

1 pkt – jeden poprawny argument odnoszący się do przemian w gospodarce po 1989 r.
albo

1 pkt – podanie dwóch zmian przedstawionych w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Przejście po 1989 r. na gospodarkę rynkową sprzyjało inwestowaniu w działy przemysłu i usług wytwarzające produkty, na które jest popyt, co spowodowało upadek nierentownych wielkich zakładów przemysłowych i spadek zatrudnienia w przemyśle.
- Napływ inwestycji zagranicznych przyczynił się do wzrostu wydajności produkcji, co spowodowało spadek zatrudnienia w przemyśle i w rolnictwie.
- Postęp technologiczny, który umożliwił mechanizację i automatyzację w rolnictwie i w przemyśle, przyczynił się tam do zmniejszenia zatrudnienia.
- Wzrost dochodów ludności przyczynił się do wzrostu zapotrzebowania na usługi, co przełożyło się na wzrost zatrudnienia w tym dziale gospodarki.
- Dezindustrializacja przyczyniła się do spadku udziału pracujących w przemyśle do 2015 r.
- Reindustrializacja przyczyniła się do wzrostu udziału pracujących w przemyśle po 2015 r.

Zadanie 21. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej, krajowej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XV.3) Zdający analizuje zróżnicowanie przestrzenne zachowań prokreacyjnych Polaków [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie zawierające odniesienie do liczebności populacji i do poziomu urbanizacji w obu województwach.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie zawierające odniesienie do liczebności populacji i do poziomu urbanizacji w jednym województwie.

albo

1 pkt – poprawne wyjaśnienie zawierające odniesienie do liczebności populacji w obu województwach.

albo

1 pkt – poprawne wyjaśnienie zawierające odniesienie do poziomu urbanizacji w obu województwach.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

W województwie śląskim urodzeń było więcej niż w województwie podkarpackim, gdyż województwo śląskie zamieszkuje więcej osób. W województwie śląskim dominują urodzenia w mieście, co wynika z wysokiego poziomu urbanizacji. W województwie podkarpackim liczba urodzeń na wsi i w mieście jest zbliżona, co wynika z niższego poziomu urbanizacji niż w województwie śląskim.

Zadanie 22. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosownie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XI.2) Zdający wskazuje obszary koncentracji przemysłu [...] w Polsce [...] oraz wyjaśnia istotę i rolę klastrów [...].</p> <p>XII.3) Zdający identyfikuje prawidłowości dotyczące przestrzennego zróżnicowania [...] nakładów na prace badawczo-rozwojowe na świecie.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...].</p> <p>XV.5) Zdający [...] analizuje przestrzenne zróżnicowanie rynku pracy w Polsce.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne wiersze w tabeli.

1 pkt – jeden poprawny wiersz w tabeli.

albo

1 pkt – jedna poprawna kolumna w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

podkarpackie	C
śląskie	A

Zadanie 23.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw [...] z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XV.7) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do różnicy w strukturze użytków rolnych.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

W województwie podlaskim występuje większy udział użytków zielonych (gruntów podmokłych wykorzystywanych jako łąki i pastwiska) niż w województwie dolnośląskim, co sprzyja rozwojowi chowu bydła i większej produkcji zwierzęcej.

Zadanie 23.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw [...] z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>XV.7) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa [...].</p>

z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do dwóch typów gleb i do obu województw.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W strukturze gleb w województwie zachodniopomorskim czarne ziemie stanowią niewielki udział, a w województwie lubelskim jest więcej gleb wysokich klas bonitacyjnych, takich jak czarnoziemy (gleby brunatne, rędziny), stąd większe plony w województwie lubelskim.
- W województwie zachodniopomorskim jest wysoki udział gleb bielcowych i gleb płowych na utworach polodowcowych, stąd niższe plony niż województwie lubelskim.
- Spośród podanych województw tylko w województwie lubelskim występują czarnoziemy i rędziny, co przyczynia się do większych plonów w tym województwie.

Zadanie 24. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...].</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania oraz wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].</p> <p>X.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa na świecie.</p> <p>X.3) Zdający wyjaśnia zasięg geograficzny głównych upraw i chowu zwierząt na świecie.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uporządkowanie właściwych państw według dwóch kryteriów.
1 pkt – poprawne uporządkowanie właściwych państw według jednego kryterium.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie**Zadanie 25. (0–2)**

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania oraz wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...]. X.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych [...] na rozwój rolnictwa na świecie. X.3) Zdający wyjaśnia zasięg geograficzny głównych upraw [...].

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne wiersze w tabeli.

1 pkt – jeden poprawny wiersz w tabeli.

albo

1 pkt – jedna poprawna kolumna w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

kawowiec	D
drzewo oliwne	A

Zadanie 26. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].

<p>w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...].</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p> <p>4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.</p> <p>7. [...] Wartościowanie [...] działalności człowieka w środowisku geograficznym.</p> <p>8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.</p>	<p>IX.3) Zdający wykazuje wpływ [...] rozwoju nowych technologii na [...] przemiany wewnątrzsektorowe na wybranych przykładach.</p> <p>XIX.3) Zdający prezentuje przykłady sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności gospodarczej człowieka [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] tabel.</p> <p>XI.1) Zdający wyjaśnia [...] wpływ [czynników lokalizacji przemysłu] na rozmieszczenie i rozwój wybranych jego działów.</p> <p>XI.6) Zdający dyskutuje na temat pozytywnych [...] skutków stosowania odnawialnych [...] źródeł energii.</p>
---	--

Zasady oceniania

3 pkt – poprawne przedstawienie dwóch różnic i poprawne wyjaśnienie.

2 pkt – poprawne przedstawienie jednej różnicy i poprawne wyjaśnienie.

albo

2 pkt – poprawne przedstawienie dwóch różnic.

1 pkt – poprawne przedstawienie jednej różnicy.

albo

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Różnice w zakresie przyrodniczych czynników lokalizacji:

- Elektrownie pływowe są lokalizowane na wybrzeżu morza u ujścia rzek, a elektrownie szczytowo-pompowe mogą być lokalizowane w głębi lądu.
- Elektrownie pływowe są lokalizowane w pobliżu akwenów o dużej amplitudzie pływów, a w przypadku elektrowni szczytowo-pompowych wielkość amplitudy pływów nie ma znaczenia.
- Elektrownie szczytowo-pompowe są lokalizowane na obszarach o dużych deniwelacjach, a w przypadku elektrowni pływowych deniwelacje nie mają znaczenia.
- Elektrownie szczytowo-pompowe są lokalizowane na krawędziach wysoczyzn (stokach wzniesień), a elektrownie pływowe – w dolinach rzek w pobliżu ich ujścia do morza.

- Często elektrownie szczytowo-pompowe wykorzystują jezioro jako jeden z dwóch zbiorników wodnych niezbędnych do funkcjonowania, a w elektrowniach pływowych wykorzystuje się wody morskie.

Wyjaśnienie:

Elektrownia szczytowo-pompowa w okresie małego zapotrzebowania na energię elektryczną w ciągu doby pompuje wodę ze zbiornika dolnego do zbiornika górnego, co się przekłada na zużycie energii elektrycznej (a w okresie wysokiego zapotrzebowania woda jest spuszczana ze zbiornika górnego do zbiornika dolnego, dzięki czemu możliwe staje się wytwarzanie energii elektrycznej).

Zadanie 27. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania [...] i społeczno-gospodarczego [...].	Zakres rozszerzony XII.1) Zdający wykazuje na podstawie danych statystycznych [...] zróżnicowanie udziału poszczególnych rodzajów transportu w przewozach [...] w Polsce. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 28.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna I.3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce	Zakres rozszerzony XII.1) Zdający wykazuje [...] zróżnicowanie udziału poszczególnych rodzajów transportu w przewozach na świecie [...]. XIX.3) Zdający prezentuje przykłady sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności gospodarczej człowieka [...].

<p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].</p> <p>4. Formułowanie [...] wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.</p> <p>5. [...] formułowanie [...] hipotez [...].</p> <p>6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.</p>	<p>Zakres podstawowy</p> <p>XII.4) Zdający przedstawia [...] oraz charakteryzuje uwarunkowania [różnych rodzajów transportu] w wybranych państwach świata [...].</p>
---	--

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne argumenty.

1 pkt – dwa poprawne argumenty.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Argument odnoszący się do warunków środowiska geograficznego Nigru:

- Niger nie ma dostępu do morza, więc przesyłanie rud uranu transportem morskim jest niemożliwe.
- W Nigrze gęstość sieci kolejowej jest bardzo niska, ograniczona tylko do południowej części kraju, co wyklucza możliwość transportu rud uranu koleją w kierunku Europy.
- W Nigrze niedobór tranzytowych, utwardzonych dróg przekłada się na utrudnienie wywozu rud uranu ciężarówkami o dużych gabarytach.

Argumenty odnoszące się do cech transportu lotniczego:

- Transport lotniczy jest szybki, dzięki czemu skraca się czas transportu rud uranu.
- Transport lotniczy jest bezpieczniejszy niż transport lądowy (a następnie morski), gdyż zmniejsza ryzyko wypadku (przejęcia ładunku przez nieuprawnione osoby).

Zadanie 28.2. (0–1)

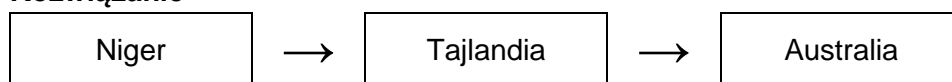
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>VII.4) Zdający analizuje zróżnicowanie przestrzenne państw świata według wskaźników rozwoju – [...] Wskaźnika Rozwoju Społecznego (HDI).</p>

8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uporządkowanie państw.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie**Zadanie 29.1. (0–1)**

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...], gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS. 10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych.	Zakres rozszerzony I.5) Zdający wykorzystuje technologie [...] geoinformacyjne do pozyskiwania, przechowywania, przetwarzania i prezentacji informacji geograficznych. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...].

Zasady oceniania

1 pkt – podanie dwóch poprawnych informacji o środowisku geograficznym.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- rzeźba terenu
- położenie szczytów
- układ linii grzbietów
- ukształtowanie powierzchni
- rozwinięcie sieci rzecznej
- występowanie powierzchniowych ruchów masowych (osuwisko)
- formy pochodzenia antropogenicznego na obszarze kamieniołomu

Zadanie 29.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...], gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku przyrodniczym i społeczno-gospodarczym.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. XIII.4) Zdający wyjaśnia wpływ górnictwa na środowisko przyrodnicze na przykładzie odkrywkowych [...] kopalni w Polsce [...].

Zasady oceniania

1 pkt – przedstawienie dwóch poprawnych skutków dla środowiska przyrodniczego.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Wycięcie lasu na obszarze obejmującym kamieniołom.
- Zniszczenie siedlisk zwierząt na obszarze obejmującym kamieniołom.
- Przekształcenie naturalnego krajobrazu na obszarze obejmującym kamieniołom.
- Wzrost hałasu w rejonie kamieniołomu w wyniku prowadzonej eksploatacji i transportu wydobytego surowca.
- Wzrost zanieczyszczenia powietrza na skutek zapylenia towarzyszącego eksploatacji.
- Uruchomienie osuwisk na stokach.
- Obniżenie poziomu wód podziemnych.

Zadanie 30.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali globalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIX.2) Zdający wyjaśnia związki między występowaniem surowców mineralnych a kierunkami rozwoju przemysłu i strukturą towarową handlu zagranicznego. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów. IX.3) Zdający analizuje strukturę [...] międzynarodowej wymiany towarowej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 30.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali globalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIX.2) Zdający wyjaśnia związki między występowaniem surowców mineralnych a kierunkami rozwoju przemysłu i strukturą towarową handlu zagranicznego. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów. IX.3) Zdający analizuje strukturę [...] międzynarodowej wymiany towarowej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i poprawne wykazanie wpływu warunków środowiska geograficznego Japonii na saldo we właściwej grupie towarów.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozstrzygnięcie

B

Przykładowe odpowiedzi

Do salda ujemnego w grupie surowców mineralnych i paliw przyczynia się:

- wysoki popyt generowany przez drugi sektor gospodarki w Japonii.
- wysoki popyt na rynku paliw wśród mieszkańców Japonii.
- niedobór w zakresie eksploatacji krajowych złóż surowców w Japonii.